

Helsinki

Puhetta kielten tunneille

Oppimateriaali 1. luokan kielten opetukseen
RUOTSI

Jenni Kohl
Saara Nikkanen

PUHETTA KIELTEN TUNNEILLE
Oppimateriaali 1. luokan ruotsin opetukseen

Työryhmä

Jenni Kohl
Saara Nikkanen

Kuvat

Papunetin kuvapankki, papunet.net, Elina Vanninen, Sergio Palao / ARASAAC, Mulberry Symbols, Pii&Waak

Oppimateriaalin käyttö ja lisenssi

Puhetta kielten tunneille -oppimateriaalia saa käyttää vapaasti kaikkiin epäkaupallisiin tarkoituksiin, kunhan teoksen alkuperäinen lähde on mainittu. Oppimateriaalin käyttö kaupallisiin tarkoituksiin, esimerkiksi myytävissä tuotteissa, on kielletty.

Puhetta kielten tunneille -oppimateriaali ja kuvaliitteet on lisensoitu CC-lisenssillä:

Nimeä-Epäkaupallinen-JaaSamoin (CC BY-NC-SA 4.0).

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed.fi>

Puhetta kielten tunneille -oppimateriaali on koottu Helsingin kasvatuksen ja koulutuksen toimialan Kivaa kielten tunneille -hankkeessa ja se on toteutettu Opetushallituksen hankerahoituksella.

Alkusanat

Tarve alkuopetukseen tarkoitettulle kielten opetuksen oppimateriaalille syntyi, kun päätettiin, että kaikki ekaluokkalaiset aloittavat A1-kielen eli ensimmäisen vieraan kielen tai toisen kotimaisen kielen opiskelun viimeistään keväällä 2020. Helsingissä A1-kielen opiskelu aloitettiin 1. luokalta alkaen jo syksyllä 2018.

Puhetta kielten tunneille -oppimateriaalityöryhmä koostui neljästä luokan- ja kieltenopettajasta, joilla on pitkä kokemus toisen kotimaisen ja vieraiden kielten opettamisesta alakoulussa. Oppimateriaalin tavoitteena on tukea kielten- ja luokanopettajia ekaluokkalaisten A1-kielen opetuksessa ja antaa strukturoitu malli ja vinkkejä eri teemojen käsittelyyn oppilaiden ikä- ja taitotaso huomioiden.

Vuosiluokkien 1–2 A1-kielen opetussuunnitelman perusteissa vieraan ja toisen kotimaisen kielen opetuksen erityisenä tehtävänä on herättää oppilaiden myönteinen asenne kielen oppimiseen sekä vahvistaa oppilaiden luottamusta omaan kykyihinsä oppia kieliä ja käyttää vähäistäkin kielitaitoa rohkeasti. Opetus herättelee oppilaiden uteliaisuutta kieliin ja tukee oppilaan kykyä havainnoida ja hyödyntää ympäröivässä maailmassa olevia kielellisiä ja kulttuurisia virikkeitä. Alkuopetuksen kielten opiskelussa painottuu erityisesti oppimisen ilo, suullisen kielitaidon kehittäminen, toiminnallisuus, pelit ja leikit. Nämä periaatteet ja painotukset on otettu huomioon tätä oppimateriaalia luotaessa.

Kiitokset Opetushallitukselle, jonka myöntämän vuosiluokkien 1–2 A1-kielen opetuksen tukemiseen suunnatun valtionavustuksen avulla tämä oppimateriaali pystyttiin toteuttamaan.

Eriytinen kiitos osaavalle ja innostuneelle työryhmälle, joka paneutui ilolla ja antaumuksella tämän oppimateriaalin luomiseen. On ollut ilo työskennellä kanssanne, Jenni ja Saara.

Helsingissä 25.3.2021

Tiia Huotari
Kehittämispalvelut
Helsingin kaupungin kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

Sisällys

Johdanto	6
1. Tervehtiminen	8
2. Esittäytyminen ja kuulumisten kertominen	10
3. Tunteet	12
4. Eläimet	14
5. Ruoka ja juoma	16
6. Vaatteet ja värit	18
7. Kehonosat	20
8. Liikkuminen	22
9. Luvut ja syntymäpäivät	24
10. Prepositiot	26
11. Kertauskeskustelut	28

Johdanto

Puhetta kielten tunneille -oppimateriaali sisältää ideoita, vinkkejä ja kuvamateriaalia A1-kielen (englanti, espanja, ranska, ruotsi ja saksa) **opetukseen** ensimmäiselle luokalle. Oppimateriaalin ideana on, että kieltä opitaan kuuntelemalla, toistamalla ja puhumalla. Materiaalin käyttö ei edellytä suomen tai toisen kotimaisen kielen vahvaa osaamista, koska se ei perustu kääntämiseen vaan uuden kielen intuitiiviseen oppimiseen. Materiaalin käyttö ei myöskään edellytä oppilailta luku- tai kirjoitustaitoa, koska alkuopetuksessa näihin keskitytään suomen tai toisen kotimaisen kielen tunneilla, eikä eri kielten luku- tai kirjoitusasua haluta tässä vaiheessa sekoittaa toisiinsa.

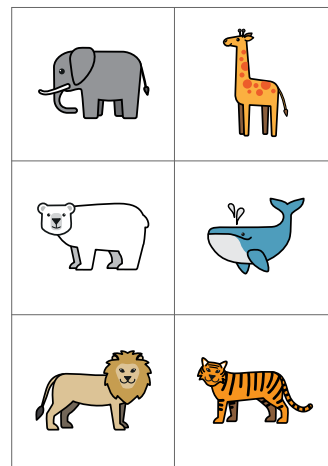
Opetus tapahtuu pääosin kohdekielellä, ja myös luokakielenä käytetään kohdekieltä, jotta oppilaat kuulevat sitä mahdollisimman paljon ja tuntevat olonsa turvalliseksi uuden kielen kanssa. Opetuksen tavoitteena on saada oppilaat kommunikoimaan kohdekielellä heti ensimmäisestä oppitunnista alkaen. Oppilaita kannustetaan käyttämään rohkeasti kaikkea oppimaansa. Kommunikointi uudella kielellä on niin ilmeitä, eleitä, osoittelua ja intonaatiota kuin sanojakin.

Tavoitteena on opettaa alusta alkaen yksittäisten sanojen sijaan kokonaisia fraaseja, joita oppilas voi käyttää arkipäivän tilanteissa tullakseen ymmärretyksi kohdekielellä. Opettaja toistaa

fraaseja useita kertoja kuvia, ilmeitä ja eleitä tukena käyttäen, jotta oppilas alkaa muistaa ulkoa sekä ääntämistä että fraaseja. Oppilaita opetetaan kuuntelemaan aktiivisesti, eli osallistumaan ja reagoimaan kuulemaansa. Reagoita voi nyökkäämällä, osoittamalla, peukuttamalla, näyttelemällä sekä puhumalla.

Oppimateriaali on jaettu kymmeneen eri teemaan. Teemoja voi käsitellä materiaalin mukaisessa järjestyksessä, mutta opettaja voi myös valita teemoista muuhun opetukseen sopivia osioita tai käsitellä niitä haluamassaan järjestyksessä. Sisällöt ja harjoitukset syvenevät teemojen edetessä, mutta yksittäisiä harjoituksia voi helposti soveltaa kaikkiin teemoihin. Esimerkiksi lukusanat ja värit voidaan opetella milloin vain ennen kuin ne esiintyvät materiaalissa.

Oppimateriaalin liitteenä on paljon kuvakortteja, joita käytetään monipuolisesti opetuksen tukena, koska tarkoituksena ei ole vielä opetella kirjoitettua kieltä. Kuvat voi tulostaa halutessaan värillisenä ja laminoida pidempiaikaiseen käyttöön tai kuvista voi koota erilaisia bingo- tai muita pelejä. Materiaalissa on lisäksi joitakin valmiita tekstejä sekä ehdotuksia lauluista, loruista tai muusta materiaalista, jota voidaan kuunnella ja toistaa yhdessä. Jos opettaja ei halua laulaa, laulujen sanoja voi hyvin myös lorutella.

Teemoihin liittyvät kuvakortit ovat tämän pdf-dokumentin liitetiedostoina. Kuvakortit on ryhmitelty aihepiireittäin ja nimetty samalla tavalla kuin kunkin teeman Kuvaliitteet-kohdassa.

Kuhunkin teemaan liittyvien valmiiden fraasilistojen tarkoituksena on helpottaa opettajaa uuteen teemaan siirryttäessä, mutta niitäkin kannattaa muokata oman opetusryhmän kiinnostuksenkohteiden mukaan. Teemojen yhteydessä on toisinaan mainittu kohdekielelle tyypillisiä erityispiirteitä kieliopin, ääntämisen tai arkikielen osalta, jotta opettaja osaa kiinnittää niihin huomiota ja antaa oppilaille oikean mallin kielestä.

Jokaisen jakson alussa teeman tavoitteista keskustellaan yhdessä oppilaiden kanssa.

Tarkoituksena on miettiä, missä tilanteissa oppilas voi tarvita opeteltavaa asiaa, ja materiaali tarjoaa tähän esimerkkejä. Oppilaita kannustetaan löytämään itseään kiinnostavia ja omaan arkielämään liittyviä esimerkkejä. Opettaja luo yhdessä oppilaiden kanssa autenttisia tilanteita, jotka sopivat heidän arkeensa. Tärkeintä on, että opettaja käyttää materiaalia oman opetusryhmänsä edellytykset ja kiinnostuksenkohteet huomioiden, jotta oppimistilanteista tulee aidosti oppilaita motivoivia. Oppilailta kannattaakin kysyä toiveita sanaston ja fraasien suhteen.

Opettaja päättää, kuinka monta oppituntia kunkin teeman käsittelyyn käytetään ja kuinka paljon toistoa mikäkin opetusryhmä tarvitsee. Tärkeää kuitenkin on, että opettaja mallintaa useita kertoja oikeita tapoja sanoa eri asioita, ja että oppilas toistaa oppimaansa mahdollisimman paljon. Oppilaat voivat vielä vastata kohdekielisiin kysymyksiin millä tahansa kielellä, mutta opettaja toistaa oppilaan sanat kohdekielellä ja kannustaa näin oppilasta käyttämään kieltä itse.

Oppituntien aluksi opettaja voi pitää “aamupiirin”, jossa kerrataan jo opittua, harjoitellaan oppilaiden ja koulun arkeen liittyviä asioita kuten viikonpäiviä, kuukausia, vuodenaikoja tai säätä, käydään läpi annettuja läksyjä ja keskustellaan oppilaiden ajatuksista kuhunkin teemaan liittyen. Teemojen välillä taas voi pitää kertaustunteja, joilla palautellaan mieleen fraaseja ja kerrataan jo opittua toiminnallisesti, esimerkiksi piirtämällä tai leikkimällä.

Oppimateriaalin viimeisessä luvussa kerrataan ja syvennetään kaikkea jo opittua keskustelujen avulla. Materiaalissa annetaan esimerkki suullisten keskustelujen tuottamiseen ja niiden ulkoa opetteluun yhdessä oppilaiden kanssa. Jokainen oppilasryhmä on erilainen, joten kertaavan osion sisällöt vaihtelevat ryhmästä riippuen, eikä niihin ole valmista muotoa. Tähän käytetyn ajan jokainen opettaja määrittelee itse.

Luokanopettaja, joka opettaa kieltä omalle luokalleen, voi helposti integroida kielen opetusta muihin oppiaineisiin tai vaikka ruokailuihin ja siirtymiin. Kieltenopettajan kannattaa myös tehdä yhteistyötä luokanopettajan kanssa. Kaikenlaista kielitaitoa voi käyttää koulun arjessa ja juhlissa, jolloin se tulee osaksi koulun toimintaa. Sanojen etymologiaan ja eri kielten yhtäläisyyksiin ja eroihin perehtyminen kasvattaa kielitietoisuutta ja avartaa maailmankuvaa.

Opettajan fraasit

Opettaja näyttää kuvakortteja ja/tai näyttölee tilanteet oppilaille. Opettaja puhuu ruotsia.

Du/Vi/Man kan alltid säga "hej" när du träffar någon.

På morgonen säger du "god morgon".

På dagen säger du "god dag".

När du går hem säger du "hejdå" eller "vi ses".

När du lägger dig säger du "god natt".

Oppilaan fraasit

god morgon, god dag, hej, hejdå, vi ses, god natt

Teksti opetuksen tueksi

Lasse vaknar när solen skiner. Mamma kommer in och säger "God morgon, Lasse!" "Hej mamma!" svarar Lasse. Lasse går till skolan och träffar sin kompis Kajsa. "Hej Kajsa!" ropar hon. Skolan börjar och Lasse går till klassen. Läraren hälsar eleverna: "God morgon!". "God morgon" svarar alla. Efter skolan leker Lasse och Kajsa i parken. De har roligt tillsammans. Kajsas pappa hämtar Kajsa. "Hejdå Lasse", säger Kajsa. "Vi ses Kajsa!" Lasse går hem och tittar på TV med mamma. Då är det dags att lägga sig. "God natt, mamma!" "Sov gott, Lasse. Jag älskar dig."

Kielelliset erityispiirteet

Opettaja valitsee, miten puhuttelee oppilaitaan ja kertoo esimerkkejä ruotsiksi, "du", "vi", "ni" vai "man"?

Lisää ideoita

Oppetunti aloitetaan yhteisellä tervehdyksellä.

Aamupiirissä kerrataan, mitä edellisellä tunnilla opittiin ja mitä tänään tehdään.

Opettaja voi käydä läpi myös viikonpäiviä, kellonaikoja ja luokan tai koulun tapahtumia ruotsiksi.

Läksyvinkki

Tervehdi äitiä, isää tai naapuria ruotsiksi.

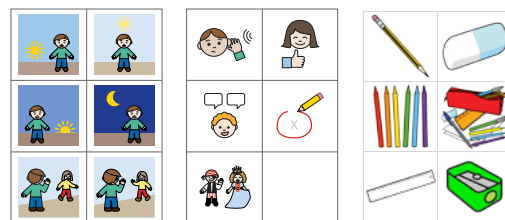
Opetä vaikka kaverille tervehdys ruotsiksi.

Kuvaliitteet

tervehdykset

reagointi

koulunkäyntiin liittyviä sanoja

2. Esittäytyminen ja kuulumisten kertominen

Teeman tavoitteet

Tavoitteena on oppia ymmärtämään kysymyksiä, esittäytymään ja kertomaan kuulumisia.

Virittäytyminen ja keskustelu

Missä tilanteissa on hyvä osata esittäytyä ja kertoa kuulumisia ruotsiksi?

Onko oppilailla kokemusta tällaisesta tavasta?

Tehtäviä oppitunnille

Käydään läpi esittäytymistä ja kuulumisten kertomista kysymysten ja niihin sopivien vastausten kautta. Apuna voidaan käyttää kuvakortteja tai leluja, jotka keskustelevat.

Opettaja kysyy oppilailta nimeä tai kuulumisia, ja oppilaat toistavat vastauksia mallin mukaan.

Näytellään kuulumisia ilmeiden avulla esim. hymyillen tai vakavin kasvoin.

Musiikin soidessa oppilaat kiertävät ympäri luokkaa. Kun musiikki hiljenee, oppilaat kertovat oman nimensä lähimmälle kaverille ruotsiksi. Leikissä voi olla myös leluja, jotka esittäytyvät toisilleen.

Opettaja kertoo kuulumisia ja oppilaat näyttelevät ne eleillä, näyttävät peukalolla, menevät sopivan kuvakortin luo tai nostavat sopivan kuvakortin pöydältä.

Grid of dots for writing notes.

Opettajan fraasit

Opettaja puhuu ruotsia (katso teema 1), näyttää kuvakortteja ja/tai näyttelee tilanteet oppilaille. Apuna voi käyttää myös leluja tms.

Vad heter du? / Vem är du?
Jag heter Emil. / Jag är Emil.

Hur är det? / Hur mår du?
bra / jättebra / så där / okej / inte så bra ...
Och du?

Oppilaan fraasit

Jag heter / är ...

bra, jättebra, så där, okej, inte så bra
Och du?

Kielelliset erityispiirteet

Oppilaiden sukunimistä löytyy yleensä ruotsinkielisiä nimiä, joista voidaan keskustella. Myös etunimiä lausutaan Suomessa monesti ruotsalaisittain, kuten Lina, Emil.

Lisää ideoita

Opettaja lausuu oman tai oppilaiden nimiä ruotsalaisittain. Oppilailla voi myös olla ruotsinkielisiä sukunimiä.

Pienistä dialogeista lelujen kanssa voi tehdä videoita.

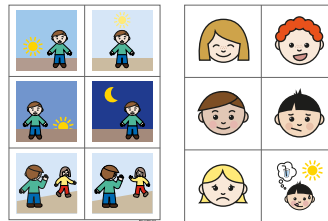
Aamupiirissä voidaan kerrata, mitä aikaisemmassa teemassa on opittu.

Läksyvinkki

Kysy kuulumisia perheenjäseniltä tai kavereilta ruotsiksi.

Kuvaliitteet

tervehdykset
tunnetilat

3. Tunteet

Teeman tavoitteet

Tavoitteena on oppia kertomaan omista tunteista eri tilanteissa.

Virittäytyminen ja keskustelu

Missä tilanteissa on hyvä osata kertoa omista tunteista ruotsiksi?

Missä tilanteissa oppilaalle on hyötyä osata kertoa omista tunteista?

Tehtäviä oppitunnille

Opettaja toistaa kysymyksiä ja vastauksia kuvia ja ilmeitä tukena käyttäen. Käydään tunnesanoja läpi kuvakorttien avulla. Toistetaan sanoja ja fraaseja opettajan mallin mukaan ja näytellään tunteita ilmeillä ja eleillä.

Opettaja sanoo tunnesanoja, ja oppilaat näyttävät ne eleillä, menevät sopivan kuvakortin luo tai nostavat sopivan kuvakortin pöydältä.

Opettaja näyttää tunnesanoja ja fraaseja tai näyttää kuvakortteja, ja oppilaat sanovat fraasin ruotsiksi.

Oppilaat kertovat lelujen tunnetiloista. Tässä voidaan käyttää monia eri pronomineja (jag, du, hon, han, hen, den, det, man).

Opettaja näyttää kuvia erilaisista paikoista (kuvakorteissa mm. huvipuisto, hammaslääkäri, metsä, eläintarha, kioskki ja leikkipuisto). Oppilaat näyttävät, miten reagoivat tai osoittavat kuvaa.

Opettaja näyttää kuvia erilaisista paikoista (huvipuisto, hammaslääkäri, mummola, ranta, ravintola, vene, leikkipuisto). Oppilaat näyttävät, miten reagoivat tai osoittavat kuvaa. Oppilaat sanovat vuorotellen omien taitojensa mukaan, mitä tuntevat.

Opettaja lukee virkkeitä, joissa esiintyy tunnesanoja (katso **Teksti opetuksen tueksi**). Oppilaat näyttävät kuulemiaan tunteita.

Opettajan fraasit

Opettaja näyttää kuvakortteja ja/tai näyttölee sanojen merkityksiä oppilaille. Kysymyksenä voi käyttää tuttua ”Hur är det?” -kysymystä.

Jag är glad / ledsen / pigg / nöjd / trött / hungrig / törstig / rädd / överraskad / ivrig / arg / färdig ...

Du / hon / han / hen / man är ...

Oppilaan fraasit

Jag är glad / ledsen / pigg / nöjd / trött / hungrig / törstig / rädd / överraskad / ivrig / arg / färdig ...

Du / hon / han / hen / man är ...

Teksti opetuksen tueksi

Lotta ska till djurparken. Hon är glad.

Jag ska till tandläkaren. Jag är lite rädd.

David ska till Borgbacken. Han är ivrig / nöjd.

Vi ska äta pizza. Är du hungrig / törstig?

Ellens ballong flyger iväg. Hon är ledsen / arg.

Kielelliset erityispiirteet

Tunnesanojen kanssa käytetään vara-verbiä, mutta huomaa poikkeus ”Jag fryser”.

Vara-verbin kanssa voidaan helposti käyttää useita eri pronomineja yksikössä: jag / du / hon / han / hen / den / det / man.

Lisää ideoita

Oppitunti aloitetaan yhteisellä tervehdyksellä ja kuulumisten vaihdolla.

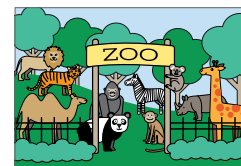
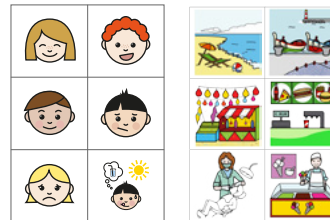
Jatkossa jokaisen tunnin aluksi ja/tai lopuksi voidaan kysyä, mikä tunnetila oppilailla on.

Läksyvinkki

Kerro esim. omalle pehmolelulle kotona ruotsiksi, miltä sinusta tuntuu.

Kuvaliitteet

tunnetilat
paikat
isot kuvat leikkipuistosta, eläintarhasta, metsästä ja kioskista

4. Eläimet

Teeman tavoitteet

Tavoitteena on oppia kertomaan omista lempieläimistä.

Virittäytyminen ja keskustelu

Missä tilanteissa on hyvä osata puhua eläimistä ruotsiksi?

Missä tilanteissa voi kertoa lemmikeistä, pehmoleluista tai itseä kiinnostavista eläimistä?

Osaako joku oppilas jo eläinsanoja ruotsiksi?
Opettaja voi arvuutella helposti arvattavia eläinten nimiä ruotsiksi.

Tehtäviä oppitunnille

Käydään eläinsanoja läpi kuvakorttien avulla.

Toistetaan sanoja opettajan mallin mukaan ja näytellään eläimiä äännelemällä, ilmeilemällä ja liikkumalla.

Opettaja luettelee eläimiä, ja oppilaat näyttävät niitä, menevät sopivan kuvakortin luo tai nostavat sopivan kuvakortin pöydältä.

Oppilaat esittävät vuorollaan valitsemaansa eläintä, ja muut arvaavat.

Oppilaat tuovat kouluun pehmoeläimen, kuvan lemmikistä tai piirtävät eläimen. Oppilaat kysyvät toisiltaan ”Vad är det?”, ja opettaja auttaa nimeämään eläimiä.

Opettaja lukee tarinaa, jossa esiintyy eläimiä. Oppilaat reagoivat eläimen nimen kohdalla esim. näyttämällä kuvakortteja, äännelemällä tai näyttelemällä.

Opettajan fraasit

Opettaja valitsee eläimiä, jotka kiinnostavat omia oppilaita.

Vad är det?

Den/Det (här) är ...

Vad är ditt favoritdjur?

Helposti arvattavia eläimiä: en anka, en delfin, en dinosaurie, en elefant, en hamster, en kamel, en kanin, en koala, en krokodil, ett lejon, en leopard/en panter, en tiger, en panda, en sebra, en gorilla

Muita tuttuja eläimiä: en apa, ett bi, en björn, en drake, en ekorre, en enhörning, en fisk, en fjäril, en fågel, ett får, en giraff, en get, en geting, en gris, en groda, en gås, en hare, en humla, en hund, en häst, en höna, en igelkott, en isbjörn, en katt, en ko, ett marsvin, en mask, en mus, en mygga, en noshörning, en orm, en ren, en räva, en sköldpadda, en säl, en tupp, en uggle, en val, en varg, en älg

Oppilaan fraasit

Omalle ryhmälle valittuja eläinsanoja

Det är ...

Mitt favorittdjur är ...

Teksti opetuksen tueksi

Det var en gång en glad pojke som bodde i en röd stuga med sin lurviga hund.

En dag sådde pojken några rovor på åkern. En av rovorerna växte... och växte... och växte... och växte... tills den var jättestor. Den lilla pojken ryckte och slet och strävade och kämpade, men rovan rörde inte alls sig.

Den glada pojken ropade till sin lurviga hund. Den glada pojken och den lurviga hunden ryckte och slet och strävade och kämpade, men rovan rörde inte alls sig.

Den lurviga hunden ropade till en svart katt. Den glada pojken, den lurviga hunden och den svarta katten ryckte och slet och strävade och kämpade, men rovan rörde inte alls sig.

Den svarta katten ropade till en stor ko. Den glada pojken, den lurviga hunden, den svarta katten och den stora kon ryckte och slet och strävade och kämpade, men rovan rörde inte alls sig.

Den stora kon ropade till en gammal häst. Den glada pojken, den lurviga hunden, den svarta katten, den stora kon och den gamla hästen ryckte och slet och strävade och kämpade, men rovan rörde inte alls sig.

Den gamla hästen ropade till en liten mus. Den glada pojken, den lurviga hunden, den svarta katten, den stora kon, den gamla hästen och den lilla musen ryckte och slet och strävade och kämpade, och plötsligt flög den jättestora rovan upp.

Den glada pojken blev ännu gladare och bjöd på rovsoppa åt alla. Och vet du vad? Den lilla musen åt allra mest.

Kielelliset erityispiirteet

Eläinsanojen opettelu kannattaa aloittaa niistä eläimistä, jotka sanotaan hyvin samalla tavalla suomeksi ja ruotsiksi.

On tärkeää ottaa alusta alkaen mukaan oikeat artikkelit. Oppilaan ei niitä tarvitse vielä muistaa, mutta opettajan tulee sanoa ne oikein.

Lisää ideoita

Kuvakorteilla voi leikkiä bingoa, Kim-leikkiä, muistipeliä, myrkkysientä jne.

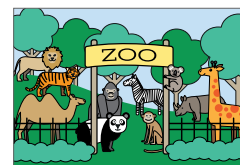
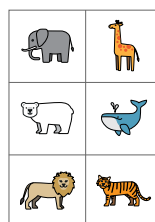

Läksyvinkki

Tuo kouluun pehmoeläin tai kuva omasta lemmikistä. Opetellaan uusien eläinten nimet koulussa yhdessä.

Kuvaliitteet

eläimet
isot kuvat metsästä ja eläintarhasta

5. Ruoka ja juoma

Teeman tavoitteet

Tavoitteena on oppia ruokailuun liittyviä fraaseja ja kertoa mistä pitää tai ei pidä.

Virittäytyminen ja keskustelu

Missä tilanteissa on hyvä osata ruoka- ja juomasanoja ruotsiksi?

Mitä fraaseja ruokapöydässä on hyvä osata?

Missä tätä taitoa voi tarvita? (kahvila/ravintola/jne.)

Tehtäviä oppitunnille

Harjoitellaan ruoka- ja juomasanoja monipuolisesti kuvakorttien avulla.

Opettaja mallintaa kysymistä kuvakorttien avulla. "Kan jag få pizza?" Oppilaat toistavat. Kuvakortit voivat olla esillä, ja oppilaat saavat valita, mitä ruokaa tai juomaa opettaja pyytää.

Opettaja pyytää jotakin, oppilas nostaa oikean kuvakortin ja vastaa "Var så god." Opettaja vastaa "Tack." Kun tätä on harjoiteltu tarpeeksi, oppilaat voivat jatkaa pareittain.

Oppilaat asettuvat "Jag gillar ..." - "Jag gillar inte ..." -janalle sen mukaan, pitävätkö he jostakin ruoasta. Opettajan mallin mukaan toistetaan pienissä ryhmissä sen mukaan, missä seistään "Jag gillar pasta." "Jag gillar inte gröt."

Harjoitellaan parin kanssa kuvakorttien tuella uusia fraaseja "Det här är ..." , "Gillar du ...?", "Ja, det gillar jag.", "Nej, det gillar jag inte.", "Jag gillar ...", "Jag gillar inte ...", "Jag älskar ...", "Jag är allergisk mot ..."

Pelataan bingoa ruokakuvista tehdyllä bingoalustalla. Oppilas kysyy kaverilta "Gillar du ...?" ja voi osoittaa samalla kuvaa. Jos kaveri vastaa "Ja, det gillar jag.", kuvan kohdalle merkitään hänen nimensä. Muuten vastataan "Nej, det gillar jag inte.", Oppilas siirtyy seuraavan kaverin luo. Yritetään löytää mahdollisimman monta kaveria omalle bingoalustalle.

Handwriting practice area consisting of a grid of dots for letter placement and a dashed line for the baseline.

Opettajan fraasit

Opettaja käyttää ruokasanoja, jotka kiinnostavat omia oppilaita. Lisää ruokakuvia voi etsiä oppilaiden kanssa yhdessä.

Tack. Var så god. Smaklig måltid. Kan jag få ...?

Vad är din favoritmat / -dryck?

Gillar du ...?

Ja, det gillar jag. Nej, det gillar jag inte. Jag gillar ...
Jag gillar inte ... Jag älskar ... Jag är allergisk mot ...

Helposti arvattavia ruokia ja juomia: en ananas, en apelsin, en banan, en citron, en hamburgare, pasta, en pizza, en sallad, spagetti, sushi, en tomat, tofu

Muita tavallisia ruokia ja juomia: ett bröd, en choklad, flingor, en glass (en jordgubb, vanilj, lakrits), en godis, gröt, en kaka, en korv, mjölk, en morot, en ost, en potatis, en plätt, saft, en skinka, vatten, yoghurt, ett ägg, ett äpple

Oppilaan fraasit

Omalle ryhmälle valittuja ruokasanoja

Tack. Var så god. Smaklig måltid. Kan jag få ...?

Det här är ...

Gillar du ...?

Ja, det gillar jag. Nej, det gillar jag inte.

Jag gillar ... Jag gillar inte ...

Jag älskar... Jag är allergisk mot ...

Teksti opetuksen tueksi

Tähän sopii luettavaksi *Den mycket hungriga larven* (Pikku toukka paksulainen).

Kielelliset erityispiirteet

Kiinnitetään huomiota sanojen ääntämiseen, kun ne muistuttavat suomen kieltä (tomat, sallad, apelsin), sekä suomen kielestä poikkeaviin äänteisiin (**ch**oklad, **g**urka, **sk**inka).

Opettaja voi käyttää verbejä gilla / tycka om.
Oppilaille gilla on helpompi.

Lisää ideoita

Näytellään ruokailutilanteita ja videoidaan niitä.

Puhutaan ruotsia koululounaalla.

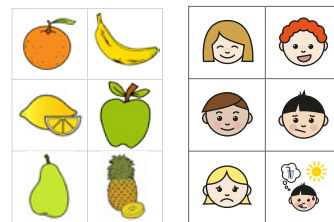

Läksyvinkki

Mieti, mitä syöt tai juot eri päivinä. Miten ruoat tai juomat sanotaan ruotsiksi?

Kuvaliitteet

ruokia ja juomia
tunnetilat
iso kuva kioskista

6. Vaatteet ja värit

Teeman tavoitteet

Tavoitteena on oppia kertomaan omista lempiväreistä ja vaatteista.

Virittäytyminen ja keskustelu

Missä tilanteissa on hyvä osata puhua vaatteista tai väreistä ruotsiksi?

Osaako joku oppilas jo vaatesanoja tai värejä ruotsiksi?

Taitoa voidaan tarvita erilaisissa lasten leikeissä ja peleissä omaa hahmoa luotaessa.

Tehtäviä oppitunnille

Harjoitellaan vaatesanoja monipuolisesti kuvakorttien avulla.

Opetellaan värejä toistamalla ja eriväristen esineiden avulla.

Opetellaan yhdistämään väri ja vaate. Opettaja sanoo (erivärisiä) vaatteita ja oppilaat menevät oikean kuvakortin luo tai nostavat oikean kuvakortin pöydältä.

Oppilaat esittävät vuorollaan pukevansa tietyn vaateen päälle, ja muut arvaavat, mikä vaate on kyseessä.

Oppilaat kysyvät toisiltaan ”Vad är det här?”, ja opettaja auttaa nimeämään vaatteita.

Luodaan pareittain hahmo, jolla on erivärisiä vaatteita. Kerrotaan toisille omasta hahmosta. ”Den har ...”

Opettaja kuvailee jonkun oppilaan vaatteita, oppilaat arvaavat, kenestä on kyse.

Yksi oppilaista sanoo opettajan avulla, mitä hänellä on päällä, esim. ”Jag har en T-skjorta.” Kaikki, joilla on samanlaiset vaatteet, nousevat ylös tai tulevat piirin keskelle ja toistavat lauseen.

Opettaja kysyy oppilailta luokkaan tultaessa ”Vilken färg är dina strumpor?”, ”Vilken färg är din tröja?”

Opettajan fraasit

Opettaja käyttää vaatesanoja, jotka kiinnostavat omia oppilaita.

Vad är din favoritfärg?
Vad har du på dig?
Vad är den/det/de här/där?
Den är, Det är, De är...
Vilken färg ...?

Värejä: blå, brun, grå, grön, gul, lila, orange, rosa, röd, svart, vit

Tavallisia vaatesanoja: byxor, en halsduk, en handske, en hatt, en jacka, jeans, en keps, en kjol, leggings, en munkjacka / en huvtröja, shorts, en T-skjorta / T-shirt, en sko, en strumpa, en stövel, en tröja, en vante, en väst ...

Oppilaan fraasit

Omalle ryhmälle valittuja vaatesanoja

Det / De är ...
Min favoritfärg är ...
Jag har en röd tröja. Jag har vita shorts.

Kielelliset erityispiirteet

On tärkeää ottaa alusta alkaen mukaan oikeat artikkelit sekä taivuttaa värejä suvun ja luvun mukaan. Opettaja käyttää oikeita muotoja, ja auttaa oppilaita löytämään niitä itse.

Lisää ideoita

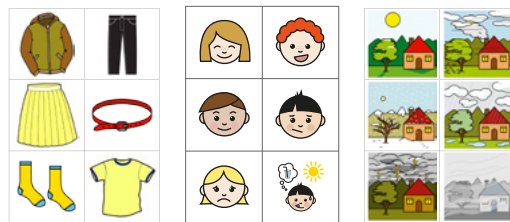
Leikitään Väri-leikkiä luokassa ja kannustetaan oppilaita leikkimään samaa leikkiä välitunnilla.

Läksyvinkki

Piirrä kotona oma hahmo, jolla on erivärisiä vaatteita. Voit tuoda kotoa myös valmiin kuvan. Kerro siitä muutama asia ruotsiksi.

Kuvaliitteet

vaatteet
tunnetilat
säätilat

7. Kehonosat

Teeman tavoitteet

Tavoitteena on oppia kehonosia, ha-verbin taivutusta yksikön kolmannessa muodossa, substantiivien monikkumuotoja ja lukusanat 1–10.

Virittäytyminen ja keskustelu

Missä tilanteissa on hyvä osata lukusanat ja kehonosat ruotsiksi?

Kehonosia on hyvä osata, kun keksitään esim. mielikuvitusolento tai pelihahmo ja kuvaillaan sitä.

Tehtäviä oppitunnille

Käydään läpi kehonosia kuvakorttien avulla. Toistetaan fraaseja opettajan mallin mukaan “Jag har två händer.” “Katten har fyra ben.”.

Harjoitellaan lukusanoja.

Opettaja sanoo kehonosia, ja oppilaat koskettavat oikeaa kehonosaa, menevät oikean kuvakortin luo, nostavat oikean kuvakortin pöydältä.

Opettaja heittää noppaa, piirtää oman hirviön ja kuvailee sitä malliksi. Nopan silmäluku määrää, kuinka monta kättä, jalkaa yms. hirviölle tulee. Tämän jälkeen oppilaat heittävät noppaa ja piirtävät omat hirviöt. Oppilaat saavat kertoa omasta hirviöstään. Tarvittaessa opettaja sanoo aina ensin, ja oppilas toistaa. Kuvaa voi myös piirtää parin kanssa ja samalla kertoa siitä. “Den har två näsor.”

Harjoitellaan parin kanssa kuvakorttien tuella uusia fraaseja “Det här är ...” “Det har ...”

Grid of dots for writing.

Opettajan fraasit

Rör din näsa / hand ...

Vad är den/det här? Vad är den/det där?

Det här är ett monster. Han/hon/hen/den/det har tre ögon ...

Lukusanat 1-10

Tavallisia kehonosia: ett huvud, en näsa, ett öga, ett öra, en mun, en hand, ett finger, hår, ett ben, en fot, en tå, en rygg, ett hår

Sanat opetellaan myös monikossa (lukumääriä vaihdellen).

Oppilaan fraasit

Den/det här är ... Han/hon/hen har ...

Teksti opetuksen tueksi

Huvud, axlar, knän och tår -laulu.

Opettaja pyytää oppilaita koskettamaan eri kehonosia: "Rör ditt huvud." "Rör dina tår."

Kielelliset erityispiirteet

Kiinnitetään huomiota sanojen monikkomuotoihin, jotka kehonosien kohdalla monesti ovat epäsäännöllisiä, kuten ett finger, fingrar; en fot, fötter.

Lisää ideoita

Lasketaan helppoja laskuja ruotsiksi.

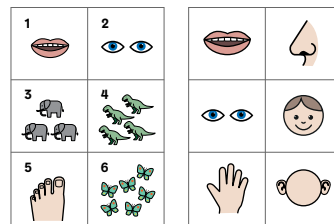
Lasketaan portaita, tuoleja, naulakoita koulussa ruotsiksi.

Läksyvinkki

Piirrä oma mielikuvitusshahmo ja kuvaile sitä ruotsiksi.

Kuvaliitteet

lukusanat
kehonosat

8. Liikkuminen

Teeman tavoitteet

Tavoitteena on oppia käyttämään verbejä yleispreesensissä ja kestopreesensissä.

Virittäytyminen ja keskustelu

Keskustellaan, mikä on verbi (= erilaista tekemistä).

Mitä voidaan tehdä koulussa, kotona tai vapaa-ajalla?

Tehtäviä oppitunnille

Opetellaan verbejä kuvakorttien avulla.

Toistetaan fraaseja opettajan mallin mukaan esim. "Jag hoppar." "Du springer." "Hunden sitter."

Opettaja sanoo fraaseja, joissa esiintyy verbejä ja oppilaat menevät oikean kuvakortin luo tai nostavat oikean kuvakortin pöydältä.

Arvuutellaan verbejä pantomiimin avulla. Leikitään Simon säger -leikkiä.

A large grid of dots for writing, consisting of 20 columns and 30 rows of small black dots.

Opettajan fraasit

Vad gör du på rasten? Vad gör Oliver på rasten? Vad gör du hemma? Vad gör du ute?

Verbit voidaan opetella myös yksikön kolmannessa muodossa (tekijää muutellen).

Tavallisia verbejä: dansa, sjunga, leka, spela, sitta, krama, springa, hoppa, stanna, lyssna, läsa, skriva, gå, öppna, stänga, tala, säga, titta

Opettajan usein käyttämiä verbejä: ringa in, spela teater, upprepa

Oppilaan fraasit

Käytetään tavallisia ja oppilaiden valitsemia verbejä.

Jag / du / hon / han (man / vi / ni / de) ...

Teksti opetuksen tueksi

Katsotaan kuvaa esim. leikkipuistosta ja keskustellaan, mitä kaikkea siinä tehdään tai voidaan tehdä.

Kielelliset erityispiirteet

Ruotsin kielessä on helppo vaihtaa subjektia, kun verbin taiputus pysyy samana.

Lisää ideoita

Keksitään, mitä kaikkea pehmolelut voivat tehdä ja kuvataan niistä videoita, joissa selostetaan ruotsiksi.

Käytetään ruotsia liikuntatunnilla.

Läksyvinkki

Leiki kavereiden kanssa Simon säger -leikkiä.

Kuvaliitteet

verbit
iso kuva leikkipuistosta

9. Luvut ja syntymäpäivät

Teeman tavoitteet

Tavoitteena on oppia lisää lukusanoja, kuukaudet, käsitteet tänään, huomenna ja eilen sekä puhua iästä ja syntymäpäivistä.

Virittäytyminen ja keskustelu

Missä tilanteissa on hyvä osata lukusanoja ja kuukausia?

Taitoa voidaan tarvita puhuttaessa iästä, syntymäpäivistä ja päivämääristä.

Tehtäviä oppitunnille

Opetellaan kuukausien nimiä kalenterin tai kalenterikuvien avulla. Toistetaan sanoja opettajan mallin mukaan.

Opetellaan lukusanoja toistamalla ja kuvakorttien avulla.

Opettaja kysyy oppilaiden ikää, ja kun tätä on harjoiteltu tarpeeksi, oppilaat voivat jatkaa pareittain. Ikä voi myös olla keksitty ikä.

Oppilaat jaetaan pieniin ryhmiin. He luettelevat lukuja 0–10 ringissä seisten. Se, joka sanoo 10, istuu alas, ja viimeisenä seisomassa oleva ”voittaa”. Nopeat voivat leikkiä leikin vielä toisinpäin, eli niin, että nouseaan uudelleen seisomaan. Kaveria saa auttaa. Leikkiä voi vaikeuttaa suuremmilla luvuilla tai luettelemalla lukuja takaperin.

Käydään läpi sanat tänään, huomenna, eilen (ylihuomenna, toissapäivänä), viikonpäivät ja päivämäärät. ”Idag är tisdag.” ”I dag är tisdagen den andra februari.”

Opetellaan sanomaan kaikkien oppilaiden syntymäpäivät. Niitä voi koota aikajanelle yhdessä.

Opettajan fraasit

Idag / i morgon / i går är ...

Vilken dag är det idag? Vilken dag är det i morgon?

Kuukaudet ja päivämäärät

Lukusanat 10 <

Hur gammal är du? Jag är ... år gammal.

När är din födelsedag?

Min födelsedag är ...

Oppilaan fraasit

Det är ...

I dag är ...

Min födelsedag är ...

Jag är ... (år gammal).

Teksti opetuksen tueksi

Erilaiset viikonpäivä- ja kuukausilaulut ja -lorut

Kielelliset erityispiirteet

On tärkeää sanoa päivämäärät alusta alkaen oikein, kuten se, että viikonpäivä sanotaan määräisessä muodossa päivämäärän yhteydessä.

Lisää ideoita

Pehmolelut ja mielikuvituseläimet voivat olla huomattavasti vanhempia tai nuorempia kuin oppilaat ja niille voi keksiä syntymäpäiviä vaikka monta kertaa vuodessa.

Viikonpäivien yhteydessä voidaan puhua myös säästä.

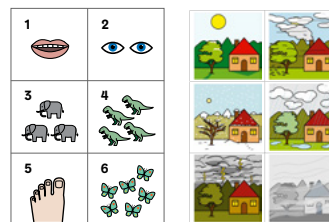

Läksyvinkki

Sano kotona ruotsiksi, mikä päivä tai kuukausi tänään on. Harjoittele sanomaan oma syntymäpäiväsi ruotsiksi.

Kuvaliitteet

lukusanat
säätilat

10.Prepositiot

Teeman tavoitteet

Tavoitteena on oppia prepositioiden käyttöä.

Virittäytyminen ja keskustelu

Missä tilanteissa on hyvä osata sanoa, missä jokin asia sijaitsee?

Taitoa voidaan tarvita, kun etsitään jotakin, kerrotaan toiselle, missä jokin asia on tai pelataan jotakin.

Tehtäviä oppitunnille

Opetellaan prepositioita ensin konkreettisten esimerkkien ja myöhemmin kuvakorttien avulla.

Opettaja istuu lattialla, seisoo pöydän edessä / takana / vieressä. Toistetaan fraaseja opettajan mallin mukaan.

Opettaja näyttää kahden oppilaan avulla, miten Kalle on Villen edessä / takana / vieressä.

Opettaja kehottaa oppilaita istumaan pöydän alla, seisomaan pöydän takana tai hyppimään sen vieressä jne. Tähän sopii Simon säger -leikki.

Prepositioita harjoitellaan opettajan esimerkin mukaan koulutarvikkeilla tai pienillä leluilla.

Oppilaat antavat pareittain toisilleen ohjeita, miten koulutarvikkeet tai lelut asetellaan.

Tutkitaan yhdessä kuvaa metsästä, ja katsotaan, missä eläimet siellä ovat (katso **Teksti opetuksen tueksi**).

Opettaja lukee tekstiä metsästä prepositioita muutellen, ja oppilas näyttää peukalolla, ovatko tekstin lauseet totta.

Opettajan fraasit

i, på, under, framför, bakom, bredvid, mellan

Var är jag? Var är du? Var är min / din mobil?

Jag står bakom bordet.

Mikael sitter på bordet. Katten ligger under stolen.

Katten/Hunden är i / på / under / framför / bakom / bredvid lådan.

Katten sitter mellan lådorna.

Oppilaan fraasit

Katten/Hunden är i / på / under / framför / bakom / bredvid lådan.

Katten sitter mellan lådorna.

Teksti opetuksen tueksi

Vi går till skogen. Vad ser vi? Titta! Det finns en liten mus där. Kan du se den lilla musen? Däruppe finns en uggle. Kan du se ugglan? Sover den? Och var är ekorren? Oj, där! Den klättrar upp i trädet. Eller klättrar den ner? Vad tror du? Upp eller ner?

Kielelliset erityispiirteet

Ruotsin kielessä on muistettava käyttää määräistä muotoa prepositioiden kanssa.

Kiinnitetään huomiota siihen, että prepositiot opetellaan kokonaisina fraaseina.

Lisää ideoita

Keksitään, missä kaikkialla pehmolelut voivat olla ja kuvataan niistä videoita, joissa selostetaan ruotsiksi.

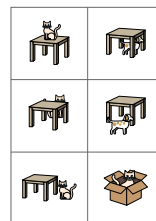

Läksyvinkki

Piirrä tai ota kuva leluista eri paikoissa. Koulussa mietitään, miten niistä kerrotaan ruotsiksi.

Kuvaliitteet

paikan prepositiot
isot kuvat metsästä ja leikkipuistosta

11. Kertauskeskustelut

Tavoitteet

Tavoitteena on kerrata ja harjoitella soveltamaan aiemmin opittua dialogien avulla. Kuvakortteja käytetään muistamisen ja puhumisen tukena.

Virittäytyminen ja keskustelu

Mitä kaikkea me jo osaamme sanoa ruotsiksi?

Tehtäviä oppitunneille

Kuvakortit ovat esillä esim. piirin keskellä tai taululla, ja oppilas valitsee niistä sopivan vastauksen.

Opettaja voi aina mallintaa eri kysymyksiä esim. "Vad är din favoritfärg?" ja eri vastausvaihtoehtoja esim. "Är den röd?" "Är den grön?"

Tarvittaessa sanat voidaan toistaa opettajan perässä myös yksitellen: Min - favoritfärg - är - blå.

Seuraavan mallin mukaan työstetään eri teemoja aiemmilta oppitunneilta:

Opettaja suunnittelee omalle ryhmälleen sopivan dialogin.

Ensin toistetaan yhdessä ensimmäinen repliikki opettajan mallin mukaan. Sitten oppilaat toistavat saman yksi kerrallaan. Seuraavaksi toistetaan toinen repliikki ensin yhdessä, sitten yksitellen. Tämän jälkeen käydään tähänastinen dialogi (2 repliikkiä) ketjussa. Vaihdetaan nimen kohdalle aina vieruskaverin nimi.

Grid area for writing answers.

Esimerkki 1

Opettaja: "Hej Micke!"
Oppilaat yhdessä: "Hej Micke!"
Oppilaat yksitellen: "Hej Micke!"
Opettaja: "Hej Julia!"
Oppilaat yhdessä: "Hej Julia!"
Oppilaat yksitellen: "Hej Julia!"

Oppilaat ketjussa:

Micke: "Hej Julia!"
Julia: "Hej Micke!" (kääntyy seuraavan oppilaan puoleen) "Hej Oscar!"
Oscar: "Hej Julia!" ja "Hej Amanda!"

Tätä jatketaan aina kaksi repliikkiä kerrallaan, kunnes koko dialogi on harjoiteltu.

Esimerkki 2

Opettaja: "Hur är det?"
Oppilaat yhdessä: "Hur är det?"
Oppilaat yksitellen: "Hur är det?"
Opettaja: "Bra, tack."
Oppilaat yhdessä: "Bra, tack."
Oppilaat yksitellen: "Bra, tack."

Oppilaat ketjussa:

Micke: "Hur är det?"
Julia: "Bra, tack." (kääntyy seuraavan oppilaan puoleen) "Hur är det?"
Oscar: "Bra, tack." "Hur är det?"

Näin jatketaan keskustelu loppuun. Lopuksi esitetään dialogi parin kanssa.

Näistä dialogeista syntyy pieniä näytelmiä, joissa voidaan käyttää apuna kuvakortteja ja isoja kuvia teeman mukaan.

Näytelmiä esitettäessä yleisö voi toimia kuiskaajana näyttelijöille.

Näytelmiin voi lisätä interaktiivisuutta esim. antamalla yleisölle jonkin tehtävän: "Kun kuulet taputa kerran."

Näytelmiä voi videoida tai nauhoittaa. Niissä voivat esiintyä myös pehmolelut tai sormihahmot.

Näytelmiä voi tehdä sovelluksilla tai ohjelmilla ryhmän kiinnostuksen ja osaamisen mukaan.

Näytelmiä voi esittää vanhemmille, kummioppilaille tai koulun juhlissa.

Läksyvinkki

Näyttele kotona kaverin tai perheenjäsenen kanssa tai leiki pehmoleluilla tunnilla esitetty tilanne ruotsiksi.